

HÓMO

NO!

informatieblad
TILBURG-MATAGALPA

- Doorwerken in tijden van crisis • Corona in Nicaragua • Een ander land •
- Onze reis naar Matagalpa ... die niet doorging • In memoriam Ernesto Cardenal •

UR • FULL
O 10 2

COLOFON

REDACTIONEEL

¡Cómo No!, het informatieblad over de Stedenband, wordt uitgegeven door Amigos de Matagalpa van Stedenband Tilburg-Matagalpa. **¡Cómo No!** verschijnt drie maal per jaar met een oplage van 500 exemplaren en is ook te lezen op onze website, onder de tab Meer informatie. Voor een gratis abonnement kunt u zich wenden tot de Stedenband Tilburg-Matagalpa:

Adres: Beneluxlaan 74
5042 WS Tilburg
Tel: 013-5368706
E-mail: stedenband@tilburg-matagalpa.nl
Web: www.tilburg-matagalpa.nl
Bank: NL53 RABO 0170 2385 63 of
NL98 INGB 0002 7835 14
De Stedenband is geregistreerd bij ANBI (Algemeen Nut Beogende Instellingen).

Redactie

Marian van Stiphout
Toon Oomen
Miranda van der Klaauw
Herman Fitters
Louise Donjacour
Siska van Vliet

Lay-out

HD ontwerp • Tilburg • www.hdontwerp.nl

Foto voorpagina

koffieboeren uit het district Matagalpa
foto: CECOCAFEN

Drukwerk

Drukkerij Mezclado

Afwerking

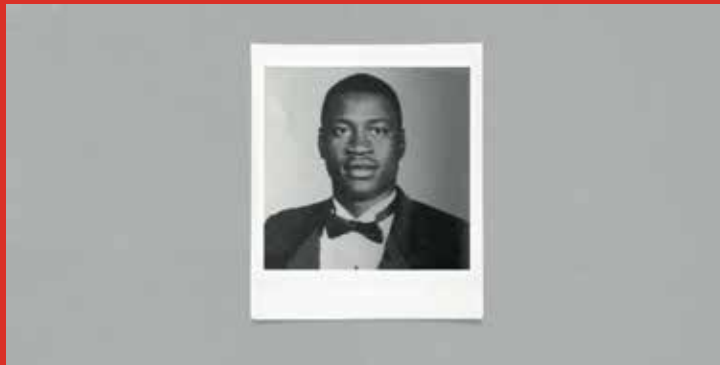
de Bundel

ISSN: 0920 2315

Kleur

Tadaaa! ... daar is ie dan, de nieuwe *¡Cómo No!*, in full colour! De kleuren spatten er vanaf. Je zou er vrolijk van worden. Niet dat dat de reden was -het was meer omdat er telkens weer problemen waren met die zwart-wit foto's en omdat het steeds goedkoper wordt om kleur te drukken, zelfs goedkoper dan zwart-wit- maar je zou er bijna een statement in kunnen zien: **weg met zwart en wit, justice for George Floyd**. En niet alleen voor hem, ook voor Mitch Henriquez, voor Laquan McDonald, voor Eric Garner en voor zovele anderen. **Dus, weg met dat zwart en wit, met blankes en nie-blankes, weg met etnisch profileren, weg met 'white privilege', weg met Zwarte Piet, weg met 'pleur op', weg met termen als arisch, kaukasisch, ras, boraal, woorden als nigger, flikker, kankerjood en kut-Marokkaan, weg met racisme, weg met antisemitisme, weg met elke vorm van discriminatie. Zo, dat lucht op!** Op een foto van een demonstratie tegen racisme hield een vrouw een kartonnen bord omhoog met de tekst: *If you're not angry, you're not paying attention*. Vrolijk worden kan altijd nog, nu moeten we boos zijn.

Marian

I N H O U D

Doorwerken in tijden van crisis	Miranda van der Klaauw	3
Corona in Nicaragua	Miranda van der Klaauw	6
Onze reis naar Matagalpa ... die niet doorging	Toon Oomen en Siska van Vliet	8
Een ander land	Miranda van der Klaauw	12
In memoriam Ernesto Cardenal	Marian van Stiphout	14
Even terug in de tijd	Marian van Stiphout	16
Kort nieuws en Agenda (onder voorbehoud)		22
Dé foto van ¡Cómo No!	Peer Brok	24

Jaarverslag STM 2019 ingevoegd in het hart van het blad

Doorwerken in tijden van crisis

Ja, ook wij ervaren de gevolgen van de coronacrisis, zowel in Tilburg als in Matagalpa. En het ging al niet zo best in Nicaragua, waar in 2018 omvangrijke protesten uitbraken, waarop de regering met harde hand reageerde. Deze situatie heeft nog steeds veel impact op het land, zeker ook op de economie. Door de coronacrisis wordt dit wellicht nog erger.

En dat betekent dat de armste mensen de prijs betalen.

Daarom zijn onze projecten voor ondernemende vrouwen en kleine koffieboeren belangrijker dan ooit. In dit artikel leest u wat onze partners FUMDEC en UCA San Ramón in 2019 konden doen én vragen wij uw steun om dit voort te zetten.

'Wij danken alle vrouwen en donateurs uit Tilburg die ons project steunen. Dat wij door kunnen gaan met onze voorlichting en de educatie aan de vrouwen is essentieel. Zij leren hoe belangrijk het is om hun leningen terug te betalen en zijn loyaal aan onze organisatie. Dus we zijn jullie zeer erkentelijk voor jullie steun en hopen dat jullie door zullen gaan met het steunen van de persoonlijke en financiële vorming van onze vrouwen. Ondanks alle problemen in ons land zijn we nog steeds in staat om de doelgroep arme vrouwen te bedienen en dat is wat ons motiveert.'

Maritza Rodríguez,
directeur van het kredietprogramma van FUMDEC.

FUMDEC

FUMDEC ondersteunt in Matagalpa een aantal solidaire groepen van ondernemende vrouwen. In 2019 financierde de Stedenband een project van 10.000 dollar. In totaal ontvingen vierhonderd vrouwen van dit geld zogenaamde niet-financiële diensten. Zij krijgen informatie over de werkwijze van FUMDEC. Vrouwen die hieraan meedoen, komen uit de wijken van de stad en leven in (extreme) armoede. Het zijn vrouwen die op de markt staan of die een handeltje op de stoep of in het park hebben en ambulante verkopers.

Deze vrouwen hebben in diverse bijeenkomsten van alles geleerd over het organiseren van hun financiën, het maken van een begroting, de rol van de vrouw in de economie en thuis, de omgang met klanten, hoe om te gaan met krediet en sparen. Het is de bedoeling dat de vrouwen zich enerzijds bewuster worden van hun situatie en anderzijds meer zicht hebben op hun financiële mogelijkheden en perspectieven. Ook is ingegaan op de economie in tijden van crisis en het omgaan met risico's.

Vervolgens kunnen de vrouwen toegang krijgen tot het 'circuit' van krediet aanvragen, krediet verstrekken* en aflossen. In die periode bezoekt FUMDEC de vrouwen of informeert ze op bijeenkomsten. Zo geven zij follow-up aan de opgedane kennis en proberen zij te voorkomen dat de vrouwen afhaken. Op diverse markten en evenementen in de stad hebben de vrouwen deelgenomen met hun producten en zo kunnen bijdragen aan de lokale economie. >>>

**Het geld dat wordt uitgeleend is afkomstig uit het Rotatiefonds dat het Landelijk Beraad Stedenbanden in beheer heeft. In dit fonds zit 185.000 dollar Tilburgs geld, bijeengebracht ten tijde van het programma Caminando Juntos, gesteund door Hivos.*

vrouw verkoopt eten
foto: Peer Brok

'We willen graag vermelden dat alle leden, ook veel jongeren en vrouwen, met veel enthousiasme meedoen aan de workshops. Ze zijn zich bewust van het belang van de onderwerpen en hebben er onderling gesprekken en discussies over.'

*Blanca Rosa Molina,
directeur UCA San Ramón.*

Verliezen

De verliezen in de aflossingen heeft FUMDEC kunnen beperken tot onder de vijf procent. De gehele economie in Nicaragua is sinds de onlusten van 2018 met bijna zes procent in waarde gedaald. FUMDEC heeft dat ook gemerkt en op de leenportefeuille moeten inleveren. Sommige vrouwen redden het niet of vertrokken naar het buitenland. Als de situatie te moeilijk wordt, blijkt dat het garantiesysteem (waarbij de vrouwen in de groep voor elkaar garant staan) niet optimaal functioneert. Men probeert in die gevallen betaalregelingen te treffen en zorgt er voor dat de uitgeleende bedragen klein blijven of dat de vrouwen bij grotere bedragen wel een onderpand geven.

Op dit moment opereert FUMDEC met meer voorzichtigheid en geeft het prioriteit aan bedrijfjes in de voedsel-, de zorg- en de communicatiebranche. Daarnaast probeert het ook andere partners te vinden die fondsen beschikbaar kunnen stellen om zo de verliezen te kunnen wegwerken. Als de portefeuille beter gevuld is en de looptijden langer zijn, is het immers eenvoudiger om 'winst' te maken.

UCA

De koffieboeren lijken minder last te hebben van de nationale crisis. Ze werken letterlijk ver weg van de (hoofd)stad en hun product is meer afhankelijk van de internationaal bepaalde koffieprijs. En die waren ten tijde van deze, net binnengehaalde, oogst hoog. Bovendien verbouwen veel boeren ook gewassen voor hun eigen voedselvoorziening. Maar toch zijn kleine koffieboeren kwetsbaar en daarom verenigen zij zich, zoals in de coöperatie UCA San Ramón.

medewerkers van de UCA
geven een training
foto: Toon Oomen

Steun deze projecten!

Dit jaar vallen vanwege de coronacrisis veel van onze activiteiten en mogelijkheden om fondsen te werven weg. We staan niet op de Kermis, niet op de Boekenmarkt en er zijn geen sponsorlopen op de scholen. Gelukkig staat er voor onderwijsprojecten nog een bedrag gereserveerd, maar het is -zeker nu- ook belangrijk dat de economie in Matagalpa blijft draaien en dat kleine ondernemers een inkomen houden. Daarom hierbij een dringende oproep aan u als lezer en donateur: steun een van deze projecten! Maak uw donatie over op NL53 RABO 0170 2385 63 tnv Stichting Stedenband Tilburg-Matagalpa ovv 'FUMDEC' of 'UCA'. Of ga naar de website en druk op de knop 'Doneer nu' bovenaan de homepage. ¡Muchas gracias!

In 2019 ondersteunde de Stedenband het project 'workshops voor de bescherming van het milieu' met ruim 11.000 dollar. De zorg voor het milieu is een van de strategieën van het UCA-beleid. Om die reden geven technici van de UCA diverse workshops en praktijklessen aan de leden. In dit project zijn 180 boeren bereikt in vijf verschillende deelcoöperaties.

Er is aandacht besteed aan de conditie van de bodem, het aanleggen van groene barrières, het verantwoord omgaan met waterbronnen en watergebruik, het verantwoord en waar mogelijk biologisch bestrijden van ziektes en plagen en de productie van compost en voeding voor de koffieplanten.

Voor de komende tijd is een nieuw project in voorbereiding waarin meer aandacht is voor de gevolgen van de klimaatverandering voor de koffieteelt; een belangrijk item voor de lange termijn. Ook dit project wil de koffiegroep van de Stedenband graag financieren.

Gender

Een andere strategie van het UCA-beleid is de aandacht voor gender; de man-vrouw verhoudingen. Dit thema komt in elk project terug en dient om vrouwen erkenning en een volwaardige positie te geven in het huishouden én op de boerderij. Er is gesproken over rechten, ongelijkheid, machtsmisbruik en de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de taken gedaan te krijgen. Mannen en jongens zitten soms vast in hun rol of staan er niet bij stil hoeveel werk de vrouwen verzetten en hoe belangrijk het is om hen te betrekken bij het bespreken, aanpakken en oplossen van problemen zoals de zorg voor (drink)water en voedsel, ook in de toekomst.

Diverse vrouwen zijn gemotiveerd om hun situatie te veranderen en hebben zich voorgenomen om zich meer als leider van hun gemeenschap op te stellen. Sommigen zijn ook gekozen in de rol van *promotora* (voorlichter) door hun gemeenschap. Ze zijn zich er nu meer van bewust dat aandacht voor gender nodig is en blijft voor een gezond en volwaardig leven op de lange termijn, voor henzelf en voor hun kinderen.

Miranda van der Klaauw

Corona in Nicaragua

Toen duidelijk werd op welke schaal HET virus om zich heen greep, werd gevreesd voor de gevolgen in landen met weinig of verouderde gezondheidsvoorzieningen. Zo ook voor Nicaragua, nog steeds een van de armste landen van Latijns-Amerika. Maar hoewel het lastig is om te checken of alle bronnen kloppen, lijkt het er vooralsnog op dat corona in Nicaragua weinig schade aanricht.

De laatste berichten zijn: 25 gevallen van corona, acht doden en zeven mensen hersteld (bron: sica.int d.d. 14 mei 2020; inmiddels liggen deze cijfers veel hoger, zie 'Kort Nieuws'). Deze cijfers vallen op in relatie tot andere Midden-Amerikaanse landen. In Panama gaat het om bijna 9000 gevallen en meer dan 250 doden. Verklaringen die worden gegeven voor de lage aantallen zijn: de bevolking van Nicaragua is relatief jong en er werd door de politieke crisis weinig gereisd van en naar Nicaragua. Nicaragua is sowieso niet erg 'aangehaakt' bij de globalisering, wellicht momenteel een geluk bij een ongeluk. Maar het kan ook zijn dat de cijfers door de regering bewust laag worden gehouden om nieuwe onrust te voorkomen. Een deel van de bevolking gelooft niet dat de cijfers zo laag kunnen zijn.

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken meldt over Nicaragua: 'De Nicaraguaanse overheid heeft op het moment weinig maatregelen genomen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Ook lijkt de overheid slecht voorbereid op een dergelijke crisis.' En op de dag voor de deadline van dit stuk kwam de NOS met het nieuws dat het nieuwe centrum van de coronapandemie in Latijns-Amerika ligt. 'Verwacht wordt dat de besmettingen in de regio de komende tijd nog flink zullen toenemen. Net als in Europa, reageerden staatshoofden verschillend op de crisis, maar met name in Brazilië, Mexico en Nicaragua deden leiders lang alsof er niets aan de hand was.'

Wel is duidelijk dat het opnieuw de armen zijn die de gevolgen van de pandemie voelen; de economie krijgt een nieuwe klap. Bovendien kunnen zij die in de informele sector werken het zich niet permitteren om thuis te blijven en lopen zo dus extra risico op besmetting.

Oxfam-Novib heeft op 30 maart een voorlopige prognose gepubliceerd over de gevolgen van de coronacrisis voor ontwikkelingslanden. Gevreesd wordt dat een half miljard mensen de komende tijd in armoede belanden (zes tot acht procent van de wereldbevolking). Tien jaar vooruitgang op het vlak van armoedebestrijding dreigt op die manier door het putje gespoeld te worden. Enkele getallen: om de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden op peil te brengen is 140 miljard euro nodig en om te voorkomen dat ontwikkelingslanden economisch snel wegzakken, dient de schuldenaflossing (1000 miljard euro per jaar) opgeschort te worden. In totaal hebben arme landen in Azië, Afrika en Latijns-Amerika 2500 miljard euro nodig om hun economieën de noodzakelijke impulsen te geven.

Hilarisch

In de beginfase van corona gebeurden er nog hilarische dingen in Nicaragua. De regering riep de bevolking juist op om deel te nemen aan een mars met de naam 'Liefde in tijden van het coronavirus' (zie afbeelding). Terwijl er in de rest van de wereld en ook in Midden-Amerika tal van maatregelen werden getroffen om de verspreiding van het virus in te perken, bleven toeristen in Nicaragua welkom en moest Semana Santa (de paasvakantie) gewoon worden gevierd. Maar het grootste deel van de bevolking en veel maatschappelijke organisaties hielden het hoofd koel en kwamen wel in actie tegen het virus.

Preventie

Onze partnerorganisatie, het Comité Mano Vuelta in Matagalpa, deed

Siempre más allá! SEGUIMOS VENCIENTO!

AMOR EN TIEMPOS DEL COVID-19!

CAMINAMOS COMO PUEBLO

CON FÉ, VIDA Y ESPERANZA!

NOS UNIMOS EN BARRIOS, COMARCAS Y COMUNIDADES, PARA CUIDARNOS JUNT@S!

SÁBADO 14 DE MARZO

4:00 PM

AVENIDA UNIVERSITARIA

#SOMOSHERMANOSCARIÑOPAZYVIDA

poster van de regering met oproep om deel te nemen aan de mars

eind maart een beroep op ons voor de financiering van banners met informatie, schoonmaaksets en handwasvoorzieningen voor veertien zusterscholen. Zij zien het als hun taak om bij te dragen aan het welzijn van de bevolking, zeker in tijden van crisis. In tijd van drie dagen hebben ze, in overleg met het ministerie van Onderwijs, een lijst met spullen gemaakt, inkopen gedaan, banners laten maken en alles rondgebracht en overhandigd. De meeste scholen hadden vanuit de overheid helemaal geen informatie of materiaal ontvangen, terwijl docenten en ouders zich wel degelijk zorgen maken om hun gezondheid en die van hun kinderen. De belangrijkste boodschap is dan ook: was je handen!

Zorgen om kwetsbare groepen

Een van onze andere partners, de Movimiento Comunal, neemt deel aan het Midden-Amerikaanse Comité voor de Promotie van de Gemeenschappelijke Gezondheidszorg. Dit Comité, dat sinds 1975 bestaat, pleit voor een openbare, universele, integrale, gratis beschikbare en gelijkwaardige gezondheidszorg en heeft een verklaring gepubliceerd naar aanleiding van de coronacrisis.

De pandemie baart het Comité zorgen. In de relatief arme Midden-Amerikaanse landen zijn de voorzieningen niet al te best. Daarnaast zijn er in diverse landen maatregelen genomen die voor problemen zorgen. Denk aan de maatregel om thuis te blijven, terwijl grote groepen mensen van dag tot dag leven om een inkomen of eten bij elkaar te scharrelen. Of het advies om handen te wassen, terwijl lang niet iedereen toegang tot water heeft. Ook is het Comité kritisch op het lenen van extra geld door de Midden-Amerikaanse overheden, wat de schuldenlast van de betreffende landen alleen maar verder verzwaaert. Daarnaast zijn veel reguliere preventie- en vaccinatieprogramma's opgeschort en vormt de crisis met name voor vrouwen een extra risico; zij zijn degenen die vaak in de dienstverlening werken en hun gezin draaiende houden en zij zijn bovendien vaak slachtoffer van huiselijk geweld. Tot slot wordt er slecht gecommuniceerd over de crisis en worden patiënten niet getest noch gemonitord.

Het Comité vindt dat de burgers het recht hebben op bescherming van hun overheden en stelt voor dat de genomen maatregelen (ook) ten goede komen aan de kwetsbare groepen. Hierbij denkt men aan water, voedsel én informatie. Ook vindt het Comité dat er meer moet worden geïnvesteerd in de eerstelijns

poster uitgegeven door Movimiento Comunal

MOVIMIENTO COMUNAL NICARAGÜENSE

PREVENIR EL CORONAVIRUS

RESPONSABILIDAD MÍA, TUYA, DE TODAS Y TODOS

La Salud está en nuestras manos

En unidad, solidaridad y comunidad

gezondheidszorg, dat arme families moeten worden gecompenseerd en dat er meer moet worden getest op corona. Bovendien vraagt het de overheden om de bereidheid van maatschappelijke organisaties om de problemen het hoofd te bieden te omarmen en samen het virus te lijf te gaan en te overwinnen. Inmiddels probeert ook de overheid van Nicaragua om zich te houden aan de internationaal omarmde maatregelen. Ze sturen voorlichters de wijken in en propageren nu wel om anderhalve meter afstand te houden, zoals op scholen en bij sportwedstrijden. Die nog wel doorgang vinden, dat dan weer wel.

Wil je blijven volgen hoe het gaat met corona in Nicaragua, houd dan de nieuwspagina van onze website in de gaten <https://www.tilburgmatagalhpa.nl/actueel/nieuws> of volg ons op facebook.

Miranda van der Klaauw

Onze reis naar Matagalpa ... die niet doorging

Het coronavirus gooit roet in het eten

Van 11 tot 30 april zou een Tilburgse onderwijsdelegatie bestaande uit zestien mensen op werkbezoek gaan bij onze zusterstad Matagalpa; 'zou', want ook hier gooide het coronavirus roet in het eten: de reis moest geannuleerd worden, tot zéér grote teleurstelling van de deelnemers. Hieronder volgen interviews met twee van hen. De hoop om de reis ooit te maken blijft, het enthousiasme is er.

Sandra Kuijpers
foto's: Toon Oomen

Maar eerst, wat vooraf ging. Een groep van zestien mensen zit op woensdag 29 januari in basisschool de Panta Rhei voor het eerst bij elkaar, rond een grote tafel, niet iedereen kent elkaar, hier en daar vragende blikken. Wordt het wel gezellig? Wat gaan die anderen allemaal doen daar in het verre Matagalpa? Hoe gaat het worden? De agenda beantwoordt dit soort vragen niet. Wel: een voorstellingsronde met korte zelfschetsjes. De meesten blijken leerkrachten te zijn van de school waar we zijn, inclusief de directeur. Ze gaan voor het eerst mee, zijn erg benieuwd. Het is een school met een jarenlange scholenband met een school in Matagalpa. Iedereen kent Matagalpa 'van horen zeggen' heel goed. En nu ... zelf ... Dat wordt toch een spannend avontuur voor degenen die voor het eerst meegaan!

Frans Couwenberg, de gangmaker van dit soort reizen, zit de vergadering voor en wijst op de grote uitdaging: ervaringen uitwisselen van een onderwijspraktijk, lessen geven en bijwonen en dat moet dan wel voorbereid worden. 'Maar laten we het eerst hebben over praktische zaken,' zegt Frans, 'de reis zelf, de tickets, de vaccinaties, de verzekering'. Wie weet al zeker dat hij/zij mee gaat? Het gesprek vliegt van de hak op de tak, van hot naar her, het enthousiasme is voelbaar.

Welnu, twee mensen willen we, als redactie van de *¡Cómo No!*, iets laten vertellen over hun belevenissen in Matagalpa. Ergens in de weken ervoor hoor ik Frans zeggen: 'ze gaan ons toch niet foppen met die coronacrisis hé?' Dus toch wel ... op 16 maart 's middags hebben we een vergadering gepland, reizen naar de VS blijkt verboden te worden. We moeten de hele reis annuleren, wat een teleurstelling! Dus die interviews gaan niet door, maar we willen toch een heleboel weten, vooral van twee enthousiastelingen, Angelique Smetsers en Sandra Kuijpers, die we een aantal vragen voorgelegd hebben.

We spreken met Sandra Kuijpers, lerares op basisschool Panta Rhei.

Wat was het doel van de reis? En wat was jouw eigen doel?

Sandra: 'Het zou mijn eerste reis naar Matagalpa worden. Het doel van deze reis zou voor mij persoonlijk voornamelijk "ervaren" zijn. Meer leren over het land, de cultuur, de natuur, de Spaanse taal, het onderwijs. Met eigen ogen zien hoe het eraan toe gaat op de scholen en vooral het ontmoeten van de kinderen en de docenten daar.' Volgens Sandra is dat een belangrijke basis om

een samenwerking aan te gaan. 'En natuurlijk mijn steentje bijdragen en daadwerkelijk iets betekenen daar, al begint dat misschien bij iets kleins!'

Hoe ben je op de hoogte geraakt dat deze reis zou plaatsvinden?

'In de wekelijkse teammededelingen van de Panta Rhei stond een oproepje voor het team met daarin de vraag wie van ons zin had om mee te gaan naar het verre Nicaragua! Ik las het aan het begin van de kerstvakantie. Ik heb er vanaf dat moment wel regelmatig aan gedacht. Als zich de kans voordoet om een reis te gaan maken, raak ik sowieso al snel enthousiast!'

Waardoor raakte je gemotiveerd om mee te gaan?

'Op mijn eerste werkdag na de kerstvakantie liep ik met een kopje koffie in mijn hand (erg nodig om goed wakker te worden) als eerste Justin, onze directeur, tegen het lijf. Hij stelde me meteen de vraag: "Goedemorgen Sandra, wil jij mee naar Nicaragua?". De rest van de dag zat ik vol energie en ideeën (en dat kwam niet door de koffie). Ik twijfelde in het begin wel over mijn rol tijdens de reis. Wat zou juist ik kunnen bijdragen op de scholen in Matagalpa, zonder de Spaanse taal echt goed te beheersen. Tijdens de eerste oriënterende vergadering met alle betrokkenen, verdween die twijfel. We zouden Spaanse les gaan volgen en er waren zelfs al wat toffe ideeën over kleine activiteiten die wij zouden gaan uitvoeren. Daarnaast was de samenstelling van de groep echt fantastisch, wat de reis natuurlijk nog leuker zou maken!'

Wat zou jouw taak zijn geweest?

'Naast veel observeren en kennismaken zou ik samen met collega's Ellis, Eline en Natascha de leerkrachten meenemen in het werken met EDI (Expliciete Directe Instructie). Dat is een leerkrachtgestuurde manier van werken waarbij de actieve betrokkenheid van leerlingen wordt vergroot. Op Panta Rhei doorlopen wij als team een traject waarbij we deze manier van werken zoveel mogelijk implementeren in ons onderwijs. We zouden deze manier van instructie geven op de scholen en waarschijnlijk ook op de pabo in Matagalpa presenteren en in de klassen laten zien hoe je deze manier van werken kan toepassen in de praktijk.'

Hoe heb je je voorbereid?

'We zijn met zijn vieren een aantal keer bij elkaar gekomen om allereerst te bedenken wat we de leerkrachten in Nicaragua kunnen leren over werken met EDI en kwamen uit op een concreet lesschema waarmee gewerkt kan worden om een les EDI-proof voor te bereiden en uit te voeren. Verder hebben we vier werkvormen uitgekozen die we eenvoudig kunnen toepassen in de klassen daar, met als onderwerp: tafels aanleren en inoefenen. Rekenen is namelijk het vakgebied waar in de voorgaande bezoeken aandacht aan is besteed en het leek ons zinvol om daarbij aan te sluiten. De korte instructie hebben we vertaald in het Spaans. Verder zijn we gelijk in januari gestart met een cursus Spaans op school. Het is natuurlijk nog veel leuker als ik daadwerkelijk met de collega's en kinderen daar kan communiceren, al is het maar in een kort gesprekje, bijvoorbeeld om me voor te stellen. Superleuk!'

We vragen of Sandra naast het werkbezoek aan ook nog andere plannen had in Nicaragua.

Ze zegt dat ze veel tijd heeft gestopt in het oriënteren ter voorbereiding op de reis. 'Leuk om verschillende reisblogs te lezen met tips en informatie over het land. Het lijkt me zo'n ontzettend mooi en veelzijdig land! Ik had al snel in de gaten dat het nog lastig zou worden om keuzes te maken wat betreft activiteiten naast de werkbezoeken en plekken waar ik de weekenden en de laatste vrije week door zou willen brengen. Zo zouden we in ieder geval een kijkje gaan nemen bij een van de lopende projecten van de Stedenband: Hormiguitas (een organisatie waar straatkinderen worden opgevangen, huiswerkbegeleiding wordt gegeven en voorlichting wordt gegeven op het gebied van seksualiteit, drugs en veiligheid). Nicaragua is natuurlijk een echt koffieland en ik ben een echte koffieliefhebber. Daarom zou een bezoekje aan de koffieplantage in San Ramón bij de koffiecoöperatie UCA wat mij betreft ook niet mogen ontbreken aan de trip. Afgelopen jaar ben ik tijdens mijn reis door Costa Rica voor het eerst in een tropisch nevelwoud geweest en het was nog veel indrukwekkender dan ik van tevoren had gedacht! De mysterieuze sfeer die er hangt, al die exotische dieren die er te zien zijn, de geluiden van vogels, de watervallen, het is echt adembenemend mooi! In Nicaragua zou ik graag een wandeling maken door het tropisch nevelwoud van Selva Negra of El Arenal. En eerlijk is eerlijk, ik houd ook heel erg van luieren en het liefst aan de zee; toch overduidelijk mijn Zeeuwse roots. De laatste week zou ik doorbrengen op Little Corn Island. Als ik de verhalen mag geloven is dit een klein paradijsje in de Caribische Zee. Ruige stranden vol met palmbomen en verder eigenlijk bijna niks. Ik had hier graag willen gaan snorkelen en duiken en verder vooral willen "chillen" en een boekje lezen met een smoothie in mijn hand en het geluid van de zee op de achtergrond. Een betere plek om al die indrukken van de eerste twee weken in Matagalpa te verwerken kan ik me nauwelijks voorstellen!'

Wat dacht je toen je hoorde dat de reis niet doorging vanwege het coronavirus? Had dat nieuws veel impact op jou?

'Het nieuws is een beetje geleidelijk gekomen. In eerste instantie werd duidelijk dat we niet via de VS konden vliegen. Toen dachten we nog aan omboeken via Panama. Een tijdje later werd bekend dat de reis definitief niet door kon gaan. Geheel begrijpelijk gezien de situatie maar dat maakte de teleurstelling niet minder groot! Wel was ik er meteen van overtuigd dat als de kans zich in de toekomst voordoet, ik de reis alsnog dolgraag wil maken! Daar hoop ik nog steeds op.' >>>

Angelique Smetsers
foto: Frans en Mayke

Moest je veel regelen of anders inplannen doordat de reis niet doorging. Wat heb je zoal gedaan in de tijd dat je eigenlijk op reis zou zijn?

'Naast het lesgeven werk ik ook een aantal dagen in de week in de horeca.' Omdat de reis niet doorging en ook haar werkzaamheden in de horeca wegvielen, had ze opeens veel vrije tijd. 'Ik heb die tijd gebruikt om te lezen, te koken, Spaans te leren, gitaar te spelen en veel te bewegen! Ik heb een retro racefietsje aangeschaft en ben regelmatig gaan toeren. Lekker veel buiten, geen straf met het mooie weer dat we hadden! Op school heb ik voor en na de meivakantie gewoon kunnen werken! Ik ving samen met een collega de kinderen op die wel naar school kwamen, van onder andere ouders die in de zorg werken. Vanaf 11 mei kwamen de kinderen weer gedeeltelijk naar school, en daar keek ik ook wel weer naar uit!

Angelique
foto's: BewegBuro

We spraken ook met Angelique. Angelique is een sportieve gymlerares die werkt bij het BewegBuro gevestigd in de Goirkestraat. We leggen haar vragen voor.

Angelique, wat is het doel van de reis, en wat is jouw eigen doel? Wat voor voorbereidingen heb je getroffen en wat zou je nog meer gaan doen in Nicaragua?

Angelique is daar heel duidelijk in: 'Het gaat mij om het onderhouden van contacten die er zijn, vooral voor degenen die al langer meegaan. En het realiseren van de plannen zoals het geven van reken- en gymlessen.' Ze vindt het ook belangrijk dat 'een jonge, nieuwe groep kan ervaren welke mooie samenwerkingsverbanden er al zijn en dat de mensen er kennis van kunnen nemen'. Ook

vindt ze het belangrijk ideeën aan te reiken naar aanleiding van vragen die vanuit mensen dáár kunnen komen. Als gymjuf wil Angelique zich richten op bewegingsonderwijs, zoals sport- en tikspelen, en ook op dansen als beweging. Ze is via haar werk bij het BeweegBuro, dat voor het derde jaar bewegingsonderwijs in Matagalpa sponsort, te weten gekomen dat er een reis gepland stond. Zo heeft zij afgelopen september workshops gegeven aan leerkrachten uit Matagalpa die toen in Tilburg op bezoek waren.

Hoe heb je je op de reis voorbereid?

'Ik wilde mediakaarten en lesbeschrijvingen vertalen en deze meenemen naar Matagalpa, maar ik wilde vooral veel voordoen, immers, voorbeeld doet volgen', is haar antwoord. 'En natuurlijk neem ik elke week Spaanse les', komt er wat beschaamd achteraan. Dat de reis ook een toeristisch kantje heeft, wil Angelique ook wel kwijt: 'Ik had tussentijds bijvoorbeeld in het weekend graag naar León (een bekende stad in Nicaragua, red.) gegaan. En in de laatste dagen van ons verblijf in Nicaragua zou ik met een paar mensen van de groep naar Little Corn Island vliegen. Ik wilde daar wat uitrusten en ook m'n duikbrevet halen. De laatste twee nachten wilden we dan in Granada doorbrengen.'

Wat dacht je toen je hoorde dat de reis niet doorging vanwege het coronavirus? Had dat nieuws veel impact op jou?

Angelique: 'De dag dat Trump het luchtruim dichtgooide, was het 12 maart. Die dag was ik nota bene jarig. Ik heb me die hele dag niet fijn gevoeld, ik heb me ook niet echt jarig gevoeld; het voelde als een grote teleurstelling dat deze uitdaging niet door kon gaan. Aanvankelijk had ik nog de hoop dat ik kon omboeken of iets veranderen, maar helaas.'

Moest je veel regelen of anders inplannen doordat de reis niet doorging. Wat heb je zoal gedaan in de tijd dat je eigenlijk op reis zou zijn?

'Ik heb gelukkig niet veel hoeven te regelen. We weten niet of en wanneer we de reis die we al betaald hadden, terugkrijgen. Ik ben in de tijd dat we eigenlijk in Matagalpa zouden zijn veel thuis geweest, ik had vakantie, het was mooi weer. Ik pakte regelmatig de wielrenfiets, heb aardig wat rondjes gefietst. Ik ben ook een paar keer met m'n eigen motorbootje gaan varen en ik ben een middagje gaan zeilen.'

Heeft Matagalpa nog een rol gespeeld?

'Nou, eigenlijk niet', antwoordt Angelique heel eerlijk. Ze hoopt wel dat het volgend jaar in de meivakantie dezelfde groep gegund wordt al de plannen werkelijkheid te laten worden.

Wat deed je zoal toen de lockdown afgekondigd werd?

'Ik werkte voor de meivakantie bij de noodopvang van de school, ik heb beweegfilmpjes gemaakt om thuiszittende kids bezig te houden, ik ben zelf veel gaan sporten: wielrennen, hardlopen, bootcamp en skaten.'

Zoiets kun je wel verwachten van een echte gymjuf, denken wij. Tot slot wil Angelique nog kwijt, dat ze hoopt dat de mensen in Nicaragua het goed maken, ondanks het coronavirus en dat we de plannen volgend jaar wél kunnen uitvoeren.

Toon Oomen en Siska van Vliet

Een ander land

De laatste keer dat we berichtten over de Nicaraguaanse politieke situatie was najaar 2019. Politieke gevangenen waren in die zomer vrijgelaten, maar vervolgens ook weer opgepakt, waarna in december een nieuwe vrijlating volgde. Veel mensenrechtenorganisaties en ook de Europese Unie zetten de regering van Nicaragua hiervoor onder druk. Een lid van de Steungroep Nicaragua, dat jaren in het land heeft gewoond en gewerkt, bezocht Nicaragua. Hieronder enkele passages uit zijn verslag.

algehele stilte op het vliegveld
foto: internet

'Nicaragua is een totaal ander land geworden. Dat begon al bij aankomst op het vliegveld: eigenlijk was niemand vriendelijk, er werd niet gelachen, er waren weinig mensen om familie of vrienden af te halen. Het was een vreemde algehele stilte, terwijl het normaal altijd een opgewonden drukte is en de mensen altijd staan te dringen tegen het glas om te zien of hun geliefde persoon eraan komt. Nu niet, ik werd wel afgehaald, maar we reden zo snel mogelijk naar huis, zonder te stoppen voor het gebruikelijke eerste Nica biertje bij het pompstation. "Te gevaarlijk", werd er gezegd, er was inderdaad werkelijk niemand op straat. Donker, somber, mysterieus, bedreigend ...

In de bus naar Matagalpa, een reis van ruim twee uur, werd altijd uitgebreid de krant gelezen, stukken krant uitgewisseld met een vriendelijk gebaar en gesprekken gevoerd over het nieuws dat we gelezen hadden. Dit keer wilde ik *La Prensa* (anti-regeringskrant) openslaan maar verschillende ogen seinden dat dat geen goed idee was. Nooit eerder meegemaakt. Later werd me verteld dat alleen al door die krant te tonen, het wel eens mogelijk zou zijn dat "ze" (regeringsgezinden) me bij het uitstappen van de bus zouden opwachten om met mij te verdwijnen ... In de bus sprak niemand, doodse stilte, wat helemaal niet Nicaraguaans is.'

Gevlucht

'Omdat er meer dan 60.000 mensen gevlucht zijn uit Nicaragua, staan er veel huizen leeg. In de stad geeft dat een armoedig, verlaten en vervallen beeld, de hele sfeer doet verwaarloosd aan. Veel familieleden wonen weer bij elkaar omdat het goedkoper is en ze zo hun eigen huisje kunnen verhuren (wat overigens meestal niet lukt, waardoor zo'n huisje er na een tijdje ook vervallen uitziet). De regering doet niets aan al die leegstand, zeker niet nu de economie steeds verder achteruit holt. Wel zie je in verschillende delen van de stad in plaats van de beroemde *fritanga* (cafeteria naar Nicaraguaanse huisstijl waar je heerlijk kon eten) een aaneengesloten rij van verkooppunten van stukken gebakken kip. Met zo veel werkloosheid, zoeken de mensen allerlei manieren om aan inkomsten te komen en één daarvan is het verkopen van kip op straat.

Al met al is het een reeks van trieste ontwikkelingen en dan heb ik het nog niet eens over mensen die uit hun huis gesleurd worden, meestal 's nachts, waarna het huis in brand gestoken wordt of in puin geslagen. Of de advocaten die dag en nacht lastig gevallen en omsingeld worden door paramilitairen en die soms zelf ook opgepakt en vastgezet worden. Nee, in Nicaragua is niets normaal.'

Hongerstaking

Tien moeders van politieke gevangenen gingen in hongerstaking in een kerk in Masaya. Deze werd vervolgens omsingeld door de oproerpolitie. Activisten die water wilden brengen werden opgepakt. Onder hen de Belgisch-Nicaraguaanse >

er zijn veel verkooppunten van gebakken kip
foto: U. Molina, La Prensa

Ik steun dat mijn gemeente internationaal werkt aan de Global Goals 2030!

TilburgGlobalGoals Samen op weg naar EEN DUURZAAMER WERELD

Tilburg werkt samen met Matagalpa (Nicaragua) en Same (Tanzania)

Stedenband Tilburg Matagalpa

4 KWALITEITS-ONDERWIJS

steun voor onderwijs bij de TTM foto's: LBSNN

Jaarverslag • 2019

Ik steun dat mijn gemeente internationaal werkt aan de Global Goals 2030!

TilburgGlobalGoals Samen op weg naar EEN DUURZAAMER WERELD

Tilburg werkt samen met Matagalpa (Nicaragua) en Same (Tanzania)

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN

deze dames willen minder ongelijkheid

bezoekers van Night University

Ik steun dat mijn gemeente internationaal werkt aan de Global Goals 2030!

TilburgGlobalGoals Samen op weg naar EEN DUURZAAMER WERELD

Tilburg werkt samen met Matagalpa (Nicaragua) en Same (Tanzania)

13 KLIMAATACTIE

16 PEACE AND JUSTICE

V o o r w o o r d

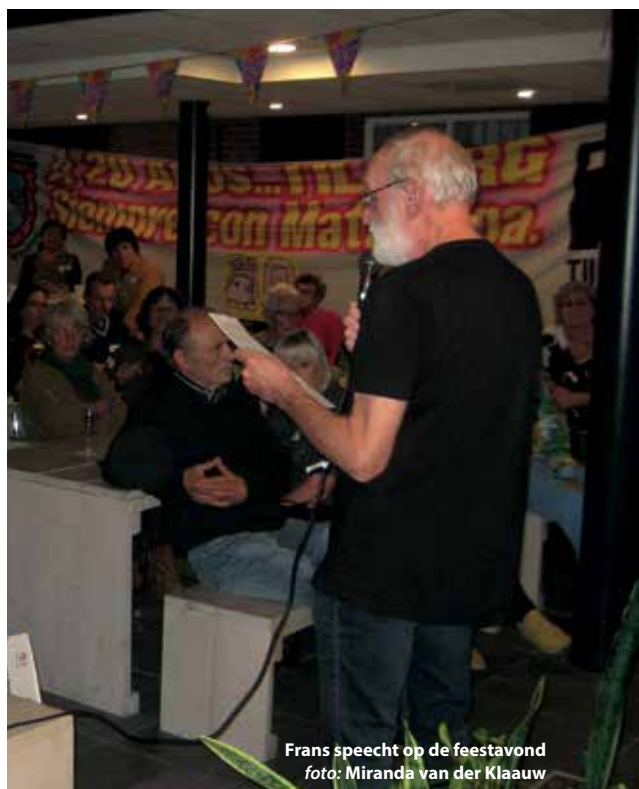
De aanwezigheid van ruim 80 mensen op ons jubileumfeest toont aan dat we een springlevende club zijn. Het blijkt dat Matagalpa en haar inwoners bij velen een bijzondere plek hebben ingenomen. Diep respect heb ik voor de mensen die zich al die 35 jaar hebben beziggehouden met het werk van de stedenband en zich hebben ingezet om de ontwikkeling in Matagalpa mee vorm te geven. Uitgangspunt van eenieder hierbij was en is de solidariteit en de vriendschap met de Matagalpese bevolking. Een bijzondere groep die steeds laat blijken het werk van onze stedenband te waarderen zijn de mensen die zich de Amigos van Matagalpa laten noemen. Zij zorgen ervoor dat de organisatie in moeilijke tijden het hoofd kan blijven bieden aan de financiële gevaren die op ons afkomen. We zullen hopelijk in de nabije toekomst op hen kunnen blijven rekenen.

In het afgelopen jaar hebben er zich in Nicaragua problemen voorgedaan die hun weerga niet hebben. Vanuit Tilburg hebben we die situatie met grote bezorgdheid en verdriet gevolgd. Ondanks de problemen zijn we ook in deze periode de projecten blijven steunen, op de zusterscholen, bij de koffieboeren en bij de vrouwen van Fumdec. Natuurlijk steeds in samenwerking met het Comité Mano Vuelta, onze partner in Matagalpa. Zij zijn een onmisbare schakel.

Uitgaande van onze sterke kanten willen we in de komende jaren opnieuw sterk inzetten op het onderwijs. Alle kinderen naar school, kwaliteitsverbetering van het onderwijs en het terugdringen van kinderarbeid staan hoog op de lijst. Daarnaast is de koffiegroep nog steeds volop bezig naar wegen te zoeken om eerlijke Matagalpese koffie in Tilburg en omgeving te introduceren en daarmee een heel concrete hulp aan de kleine koffieboeren in Matagalpa te garanderen.

Tal van initiatieven zijn er en zullen er blijven komen. Dat is het mooie van deze club en geeft mij als voorzitter steeds de energie om ondanks de bedreigingen die er zijn, door te gaan. Daarbij is het wel van belang ondersteund te blijven worden door de Tilburgse politiek. Binnen het nieuwe beleidskader van de Gemeente Tilburg is dat zeker niet makkelijk. Gelukkig hebben we op verschillende momenten, bij verschillende organisaties en individuen veel krediet gekregen.

Frans Couwenberg, voorzitter

Frans spreekt op de feestavond
foto: Miranda van der Klaauw

Leeswijzer

Voor dit jaarverslag is zoveel mogelijk de indeling aangehouden van de subsidieaanvraag van de Stedenband aan de gemeente Tilburg, zodat een vergelijking kan worden gemaakt tussen plannen en resultaten.

C o l o f o n

Dit is het inhoudelijk jaarverslag van de Stedenband Tilburg-Matagalpa. Het financieel jaarverslag kan worden opgevraagd op onderstaand adres en is te vinden op de website bij 'Over...'

Stedenband Tilburg-Matagalpa
Beneluxlaan 74, 5042 WS Tilburg
Tel. 013 – 536 8706
stedenband@tilburg-matagalpa.nl
www.tilburg-matagalpa.nl

De STM is te vinden op Facebook en Instagram of volg ons op Twitter @mimatagalpa

Ons project Social Tourism Nicaragua is ook te vinden op Facebook en Instagram.

Bestuur

Frans Couwenberg (voorzitter)
Gé Mooren (penningmeester)
Theo Smeele (secretaris)
Anneke Kolen
Wies van Berkel
Theo Hoedjes

Medewerker en samenstelling jaarverslag

Miranda van der Klaauw (coördinator)

Vormgeving

HD ontwerp • Tilburg • www.hdontwerp.nl

I n h o u d

Voorwoord	2
Inhoud, Colofon	2
1. Onderwijs, <i>Global Goals 4 en 17</i>	3
2. Economie, <i>Global Goals 1, 2, 5, 8, 10 en 17</i>	5
3. Klimaat, <i>Global Goals 12, 13 en 17</i>	6
4. Voorlichting/PR/ <i>Global Goals 2030</i>	7
Organisaties, begrippen en afkortingen	8

docent Twan was voor het laatst en won de scholierencompetitie met zijn leerlingen
foto: Corné Vorselaars

docenten Matagalpa op bezoek bij school Jeanne d'Arc

een moeilijke oefening bij een workshop

Onderwijs

Mondiaal partnerschap tussen scholen en docenten

In 2019 sloten nieuwe scholen zich aan bij de Stedenband! **Jenaplanbasisschool Jeanne d'Arc** maakt nu, samen met de scholen **Panta Rhei** en **Zonnestein**, deel uit van de 'scholenbanden'. Jaarlijks is er een educatief project op deze scholen en zamelen de kinderen en hun ouders geld in voor beter onderwijs in Matagalpa. Op Panta Rhei, locatie Lanciersstraat, én op sbo Zonnestein, realiseerde muurschilder Karina Tellez dit jaar twee nieuwe muurschilderingen. Op Panta Rhei kwam daarnaast de storyteller een verhaal vertellen en stond het Inleefatelier. Het Inleefatelier bestaat uit panelen met foto's van Nicaragua en allerlei attributen en materialen. Aan de hand van rollen en opdrachten ervaren de kinderen het leven in Nicaragua.

Ook het **Beatrix College** wil de Stedenband een volwaardige plek in het onderwijs geven; bij de nieuwe opleiding tweetalig Havo wordt internationalisering gekoppeld aan Matagalpa. Dit wordt in 2020 verder uitgewerkt.

Het Beatrix College won dit jaar tevens de scholierencompetitie. Bij dit spel gaan bovenbouw klassen van drie middelbare scholen, vanuit het vak Aardrijkskunde, de strijd met elkaar aan. Ze moeten laten zien dat ze duurzame en internationale kennis in huis hebben. Het Beatrix College speelt voor een project in Matagalpa.

Kennisuitwisseling

Bijzonder dit jaar was de komst van zeven Matagalpese docenten naar Tilburg. Vanwege de onrustige situatie in Nicaragua ging het onderwijsbezoek aan Matagalpa niet door. Maar met een uitgebreid programma van kennisuitwisseling in Tilburg hebben we veel bereikt. De docenten hebben nu met eigen ogen kunnen zien hoe er op de Tilburgse scholen en op de Pabo wordt gewerkt en hebben bij terugkomst op hun beurt deze kennis via workshops doorgegeven aan hun collega's op de tien zusterscholen. Het ging om de vakken rekenen, sport & bewegen en kunst & cultuur. Met veel enthousiasme werken we op deze manier samen aan beter onderwijs hier en daar.

In Matagalpa worden, met geld van Jeanne d'Arc, toiletten op basisschool San Antonio gerenoveerd. Daarnaast is geïnvesteerd in beter meubilair en verzorgt onze partnerorganisatie Comité Mano Vuelta trainingen en workshops aan tien scholen en vier wijken op het gebied van milieu, recycling en het tegengaan van pesten en geweld. Hiervoor is de opbrengst van de sponsorloop van Panta Rhei en Zonnestein gebruikt en verkregen we een premie van **Wilde Ganzen**.

Stop Kinderarbeid

In **Río Blanco**, een afgelegen gebied in de regio Matagalpa, volgden 30 onderwijzers de cursus ter bestrijding van schooluitval en kinderarbeid. Er werd aandacht besteed aan hun onderwijskwaliteiten, het motiveren van kwetsbare leerlingen, gesprekken met ouders en werkgevers en het delen van ervaringen. Dit alles helpt in de strijd voor beter onderwijs en minder schooluitval, zo is gebleken na cursussen in andere dorpen.

De financiering komt van leden van de **onderwijsvakbond AOB**, die zijn verbonden met hun collega's die lid zijn van **ANDEN**.

Bereik in Tilburg:

2300 kinderen/jongeren, 4600 ouders, 130 docenten en 1000 burensponsors/bezoekers.

Fondswerving:

De activiteiten en sponsorlopen van de basisscholen hebben ruim 18.000 euro opgebracht. Daarnaast is 1.100 euro gedoneerd voor het project sport & bewegen. Er kwam 7800 euro binnen voor kindercentrum las Hormiguitas. En er is 1700 euro beschikbaar gekomen voor de onderwijsvakbond.

De muurschilder, storyteller en het Inleefatelier zijn gefinancierd door de EU, Platforma en het LBSNN.

Karin, Karina en Jan poseren bij een nieuwe mural voor de Zonnestein
foto: Toon Oomen

sponsorloop Panta Rhei in het Leijpark
foto: Miranda van der Klaauw

een boerin van de UCA promoot eigen koffie
foto: UCA

een scholingsbijeenkomst bij Fumdec
foto: Fumdec

2.

Economie

Mondiaal partnerschap tussen vrouwen en ondernemers

Economische ontwikkeling geeft mensen de kans om voor zichzelf en hun gezin te zorgen. In tijden van crisis is dit enerzijds moeilijker, anderzijds nog belangrijker. **Fumdec**, onze partner bij het project **Microkrediet voor Vrouwen**, meldde ons dat diverse vrouwen zijn gestopt met hun bedrijfje omdat zij niets meer verdienden of omdat zij naar het buitenland waren vertrokken. Dit betekent dat de leningenportefeuille onder druk komt te staan. Toch blijft Fumdec de kredieten en de scholingen aan de vrouwen aanbieden, juist omdat het voor veel vrouwen een kwestie is van overleven.

In 2019 schoolde Fumdec met steun van de Stedenband 400 vrouwen. De kredieten die deze vrouwen daarna kunnen krijgen, komen enerzijds uit het **LBSNN Rotatiefonds**, anderzijds van andere financiers.

De koffieboeren kampen met weer hele andere problemen. Door het veranderende klimaat, kan het te weinig of juist teveel regenen en dit kan ziektes op de plantages veroorzaken. Door de boeren te informeren en te trainen, leren zij om te gaan met nieuwe omstandigheden en kunnen zij investeren in resistente koffieplanten.

De **coöperatie UCA San Ramón** organiseerde in 2019 diverse bijeenkomsten voor 200 leden. De belangrijkste onderwerpen waren: gezondheid van de bodem, waterbeheer, plagen en ziektes, voeding van de koffieplanten en gender.

Acties

Er werden door de vrijwilligers van de Stedenband diverse acties georganiseerd om Tilburgers te informeren en de economische projecten in Matagalpa te steunen.

In januari was er een spinning marathon bij **Basic Fit**. In de zomerperiode stonden we op **Boeken rond het Paleis** en hadden we onze **Tilburg Ten Miles** rozenactie. In het najaar was er een **Latina filmmiddag** in **Cinécitta** in samenwerking met **Solidaridad**. En tot slot stonden we op de Kerst-editie van de **Dwalerij**.

Een speciale activiteit was het theaterstuk **Bacanal Chipote**, uitgevoerd door Nicaraguaanse acteurs in wijkcentrum **de Poorten**. Het stuk gaat over de waanzin van de macht. In een nagesprek met de aanwezigen gingen de acteurs in op de actuele situatie in Nicaragua, waar sommigen van hen momenteel niet welkom zijn.

Toerisme

In december is besloten om de toeristische reizen onder de noemer **Social Tourism** weer aan te gaan bieden. Hoewel de problemen in Nicaragua nog niet zijn opgelost, is het veilig genoeg om er naar toe te gaan. Nicaragua is net zo veilig als de andere landen in Midden-Amerika. De inschatting is dat het wel even zal duren voordat mensen ons weer weten te vinden. We hopen met extra publiciteit en door onze samenwerking met touroperator **Patiperra travels** weer (nieuwe) klanten voor Nicaragua te interesseren.

Bereik in Tilburg:

3000 personen met de diverse acties en 6 bedrijven/organisaties en hun netwerk.

Fondswerving:

Voor het microkredietproject werd 5000 euro ingezameld, voor de koffieboeren 5300 euro.

aandacht voor koffie op de Dwalerij
foto: Miranda van der Klaauw

Gé bij de rozenactie
foto: Miranda van der Klaauw

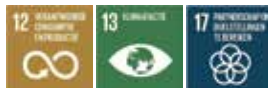

opluchting na het spinnen
foto: Toon Oomen

vrouw met handelje op straat
foto: Fumdec

3.

Klimaat

Zoals gezegd is klimaat een factor van groeiend belang voor de koffieboeren. Een project om boeren hierop beter voor te bereiden is in voorbereiding.

In Tilburg waren wij aanwezig bij het planten van Geboortebomen op Landschapspark Pauwels, aan de noordelijke rand van Tilburg. Dit project is het vervolg van het Geboortebos in het Noorderbos, dat is gekoppeld aan het Geboortebos in Matagalpa.

net geplante bomen op Landschapspark Pauwels
foto: Ingrid van den Hout

kraampje bij de boerderij van Landschapspark Pauwels
foto: Miranda van der Klaauw

4.

Voorlichting/PR/Global Goals 2030

Een einde maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering

Tilburgse Kermis

In 2019 verliep onze deelname aan de Tilburgse Kermis zoals deze in 2018 was bedoeld: als onderdeel van de 'theaterkermis' LunaLunaLuna in de Spoorzone. Daar stonden wij met de Nicaraguaanse vogeltjesrace, die vorig jaar uitvoerig was getest op de b-locatie. Vele bezoekers lieten zich verleiden tot een wedstrijdje 'Global Goals', wonnen een Nicaraguaans vogeltje en gingen op de foto, die werd gedeeld op facebook.

De LBSNN fotokiosk werd ook goed gebruikt bij de Tilburg Ten Miles, in het gedeelte na de finish. LBSNN is in overleg met de organisatie om de Global Goals integraal onderdeel te laten zijn van het evenement.

Op uitnodiging van de UvT waren we met de vogeltjesrace present op het evenement Night University. Dit was voor ons een leuke gelegenheid om een ander publiek te bereiken.

De werkgroep Tilburg4GlobalGoals, waarvan onze Stedenband het secretariaat voert, was dit jaar druk met de lobby voor een fatsoenlijk mondiaal beleid in de gemeente Tilburg. Het huidige subsidiesysteem is door de werkgroep failliet verklaard en de gemeente beraadt zich momenteel op nieuw beleid met ingang van 2021.

Voorlichting & PR

Het werk van de Stedenband wordt onder de aandacht gebracht via de lokale en regionale pers, twee websites (een algemene en een voor toerisme), twee Facebookpagina's, Twitter en twee Instagram accounts. Aan de websites zijn nieuwsbrieven gekoppeld. Dit jaar is het bezoek aan de website fors gegroeid en ook de toerisme website wordt goed bezocht.

Van het informatieblad *¿Cómo No!* verschenen drie nummers. Het blad wordt zowel op papier als digitaal gelezen.

Het secretariaat van de Stedenband begeleidde 50 vrijwilligers in werkgroepen en bij activiteiten. Daarnaast waren er overleggen met de gemeente Tilburg en met het Landelijk Beraad Stedenbanden (LBSNN).

Tot slot: wij vierden dit jaar ons **35-jarig bestaan** met een symposium, maaltijd en feestavond. Zo'n 80 bezoekers vierden dit met ons mee en samen maakten we er een mooie dag van.

Roze Maandag op de Kermis met de vogeltjesrace
foto: Miranda van der Klaauw

Marbely en Rosa dansten op het feest
foto: Harry Geuting

Monthly history

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2019	1,269	2,028	5,199	21,665	1.11 GB
Feb 2019	836	2,405	7,353	15,031	877.05 MB
Mar 2019	1,806	2,915	8,027	21,912	2.07 GB
Apr 2019	1,020	2,287	7,421	24,983	1.92 GB
May 2019	1,178	2,206	6,448	21,277	1.18 GB
Jun 2019	826	1,662	4,673	12,333	916.54 MB
Jul 2019	604	1,437	5,708	13,284	857.58 MB
Aug 2019	944	2,127	14,616	28,952	1.22 GB
Sep 2019	932	2,223	24,792	48,303	1.84 GB
Oct 2019	1,080	2,368	37,039	61,179	2.06 GB
Nov 2019	1,147	2,099	18,688	32,349	1.19 GB
Dec 2019	1,966	3,378	37,172	56,106	1.85 GB
Total	13,608	27,135	177,126	357,374	17.04 GB

Bereik Global Goals/voorlichting/PR:

Een paar duizend mensen op de Kermis, TTM en de Night University.

Op onze website 13.608 unieke bezoekers en 357.374 hits (zie ook grafiek). Op de toerisme website 2011 bezoekers, met 21.142 hits. Ruim 400 mensen ontvangen onze digitale nieuwsbrief en 500 mensen lezen de papieren *¿Cómo No!*

425 mensen volgen ons op Facebook, bijna 300 op Twitter en 100 op Instagram.

De Stedenband verscheen in totaal 15 keer in de regionale/lokale pers.

De vogeltjesrace is gefinancierd door de EU, Platforma en het LBSNN.

Organisaties, begrippen en afkortingen

- ANDEN:** de Onderwijsbond in Nicaragua
- AOb:** de Algemene Onderwijsbond
- Beatrix College:** middelbare school in de Tilburgse wijk Reeshof
- BeweegBuro:** levert beweegdiensten op maat, onder andere voor scholen en gemeenten
- Boek winst:** zamelt gelezen boeken in en verkoopt deze voor goede doelen
- CMV:** Comité Mano Vuelta, partnerorganisatie van de STM in Matagalpa
- ¿Cómo No!:** informatieblad van de Stedenband
- Dwalerij:** zondagsmarkt in Dwaalgebied centrum Tilburg
- EU:** Europese Unie
- Fontys:** onderwijsinstelling voor hoger onderwijs
- Fumdec:** stimuleert de economische ontwikkeling van vrouwen in Matagalpa
- Global Goals of SDGs:** internationale afspraken om een einde te maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering
- Hormiguitas:** centrum voor kansarme kinderen in Matagalpa
- Inleefatelier:** een Nicaraguaans dorpsplein, gemaakt van panelen, waar kinderen rollen en opdrachten krijgen
- Jeanne d'Arc:** Jenaplanbasisschool in Tilburg
- LBSNN:** Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland Nicaragua
- LunaLunaLuna:** theaterkermis
- Pabo:** lerarenopleiding basisonderwijs
- Panta Rhei:** openbare basisschool in Tilburg
- Platforma:** Europese coalitie van lokale en regionale overheden
- Solidaridad:** internationaal opererende maatschappelijke organisatie voor de verduurzaming van productieketens
- Spoorzone:** herontwikkelgebied in het centrum van Tilburg
- STM:** Stedenband Tilburg-Matagalpa
- Tilburg4GlobalGoals:** werkgroep van Tilburgse mondiale organisaties
- Tilburgse Kermis:** grootste kermis van de Benelux
- Tilburg Ten Miles:** loopevenement in het centrum van Tilburg
- UCA:** landbouwcoöperatie in San Ramón, Matagalpa
- UvT:** Universiteit van Tilburg
- Vogeltjesrace:** ludieke race met balsahouten vogeltjes in een waterbaan
- Wilde Ganzen:** steunt ontwikkelingsprojecten samen met bevlogen Nederlanders
- Zonnesteen:** school voor speciaal onderwijs in Tilburg

de mural onthuld bij Panta Rhei
foto: Miranda van der Klaauw

sponsorloop Zonnesteen
foto: Frans Couwenberg

moeders van politieke gevangenen in hongerstaking in de kerk van Masaya
foto: R. Fonseca, La Prensa

Amaya Coppens, die overigens in maart van dit jaar door de VS werd verkozen tot International Woman of Courage, samen met elf andere vrouwen. De intimiderende acties van de regering gingen door, evenals de campagne voor de vrijlating van alle politieke gevangenen onder de titel *Solidariteit is geen misdrijf*. Het land is opnieuw verdeeld, er is wantrouwen en het overgrote deel van de bevolking heeft het maar liever niet over politiek. Het lijkt erop dat het Ortega gaat lukken om het uit te zingen tot de volgende geplande verkiezingen in 2021. Het geeft hem veel tijd om de zaken zo te regelen dat de oppositie, die ook nog eens grote moeite heeft om zich te verenigen, straks geen schijn van kans heeft.'

Toerisme

Het maken van reis- en vakantieplannen is nu niet mogelijk. Maar toch begon het toerisme in Nicaragua eind vorig jaar weer aan te trekken. De hostels waren beter bezet, de backpackers waren terug. En als de backpackers terug zijn, volgt later de rest, zo weten de touroperators. Wie had kunnen vermoeden dat een zo andere vijand, met de naam corona, roet in het eten zou gooien en opnieuw zou zorgen voor teleurstelling bij werkgevers en werknemers in de toeristenbranche, tot 2018 de tweede economische sector van het land.

Hoe lang deze internationale crisis gaat duren, óf en hoe er op enig moment weer kan worden gereisd, dat zijn vragen die velen met mij graag beantwoord zouden willen zien. Maar bovenal wensen wij het allerbeste voor de toekomst van onze vrienden in Nicaragua. ¡Suerte!

samenstelling:

Miranda van der Klaauw

bron:

nieuwsbrieven Nica-Nieuwsteam

Covid-19: 'En nu? Waarheen?'
Honger: 'Daarheen ...'
Werkloosheid: 'Och, wees niet zo hufterig, ze hebben daar al te dealen met Ortega en La Chamuca (de heks/duivelin, bijnaam voor de presidentsvrouw) en hun waardeloze hordes!'

cartoon: Manuel Guillén in La Prensa van 1 april 2020

In memoriam Ernesto Cardenal: priester, bevrijdingstheoloog, maar bovenal dichter

Zondag 1 maart overleed Ernesto Cardenal op 95-jarige leeftijd aan een hartstilstand. Tijdens zijn lange leven groeide hij uit tot een van de meest geliefde stemmen in de Latijns-Amerikaanse literatuur.

Ernesto Cardenal werd op 20 januari 1925 geboren in een gegoede familie in de Nicaraguaanse stad Granada. Hij studeerde literatuur en filosofie in Nicaragua, Mexico en de VS en reisde daarna door Europa. In juli 1950 keerde hij terug naar Nicaragua.

Als student begon hij met het schrijven van liefdesgedichten. Later kregen zijn gedichten een politieke lading. Nicaragua ging in die periode gebukt onder de dictatuur van Anastasio Somoza García. In april 1954 nam Cardenal deel aan de een gewapende aanval op het presidentieel paleis, een staatsgreep gericht tegen dictator Somoza. De staatsgreep mislukte en eindigde met de dood van veel van zijn medestanders. Twee jaar later, in 1956, publiceerde hij zijn *Uur nul (Hora O)*, een lang verhalend pamflet tegen de dictatuur. Na de mislukte staatsgreep trok Cardenal zich terug in een klooster in de VS. Hij studeerde daarna theologie in Mexico en werd in 1965, op veertigjarige leeftijd, in Granada tot priester gewijd. Na zijn priesterwijding stichtte hij een religieuze leefgemeenschap met boeren en kunstenaars op de Solentiname-eilanden, een archipel in het Lago Cocibolca, het Meer van Nicaragua. Hier schreef Cardenal zijn beroemde boek *El evangelio en Solentiname*. Op Isla Mancarrón, het grootste eiland van de archipel, bouwde Cardenal eind jaren zestig samen de bevolking de kerk Nuestra Señora de Solentiname waar lokale jeugd de prachtige primitieve muurschilderingen met huizen, bootjes, vogels en kippen tekenden. Solentiname werd een utopische gemeenschap in de autoritaire Nicaraguaanse samenleving. Hieruit ontstond een bloeiende kunstenaarskolonie.

Cardenal was een van de belangrijkste aanhangers van de bevrijdingstheologie, de katholieke leer – sterk beïnvloed door het marxisme - die zegt dat de kerk zich moet verzetten tegen sociaal onrecht en dat zij moet opkomen voor de allerarmsten. In de jaren zeventig en tachtig stonden de bevrijdingstheologen vaak lijnrecht tegenover de dictatoriale regimes in Zuid-Amerika. De priester had nauwe contacten met de sandinisten die het bewind van Anastasio Somoza Debayle - de zoon van Anastasio Somoza García die in 1956 werd vermoord - omver te werpen. Hiertoe werd een guerrilla op touw gezet waaraan velen uit de gemeenschap van Solentiname deelnamen. Steeds meer werd Solentiname tot een levende provocatie voor het repressieve Somoza-regime. Represailles lieten niet lang op zich wachten. In 1977 vielen de troepen van de president Solentiname aan, ze brandden het eiland plat. Cardenal vluchtte naar Costa Rica.

Ernesto Cardenal in hangmat
foto: Franklin Villavicencio, Niú

In 1979, na de overwinning van de sandinisten op Somoza werd Cardenal minister van Cultuur in de nieuwe regering van president Daniel Ortega. Daarmee riep Cardenal de toorn van paus Johannes Paulus II over zich af, een fel anticommunist en tegenstander van de sandinisten. Toen de paus in 1983 Nicaragua bezocht, werd hij op het vliegveld van Managua door onder anderen Ernesto Cardenal verwelkomd. De priester nam zijn baret af, knielde voor de paus neer en wilde diens ring kussen. Maar Johannes Paulus II trok zijn hand terug en sprak Cardenal met opgeheven vinger streng vermanend toe omdat deze zich verzet had tegen het bevel van de paus om zijn ministerpost op te geven. Een jaar later ontnam hij Cardenal zijn priesterlijke autoriteit. In 1994 verliet Cardenal het FSLN als protest tegen de autoritaire weg die de partij was ingeslagen onder Daniel Ortega. Sinds Ortega in 2007 opnieuw aan de macht kwam, sprak Cardenal zich meermaals uit tegen zijn voormalige geestverwant, die volgens hem was veranderd in een dictator.

Vorig jaar, toen Cardenal al ernstig ziek was, besloot paus Franciscus de straf tegen de dichter op te heffen. Uiteindelijk, na 34 jaar werd Cardenal weer tot het priesterambt toegelaten. Vanuit zijn ziekbed ging Cardenal weer voor in de mis.

Marian van Stiphout

Ernesto Cardenal
foto: internet

8 Ahau

Valse woorden zijn op ons neergeregend

Ja wij werden bestookt met woorden

Het brood des levens

tot op de helft gerantsoeneerd

De tirades van de duivel die *Ah Uuc* heet, Zeven-Dood

Nu zijn de jakhalzen aan de macht

Nu delen de reptielen bevelen uit

Hapai Can, de Kruipe Veelvraat, legt beslag op het land

Men zal zeggen: in die katun* heerste Onderontwikkeling enz ...

De vreselijke *Ayin*, Hagedis

de boosaardige *Xooc*, Haai.

En boven onze hoofden de gieren van de dood ...

In dat tijdvak van Plebejische Heren ...

Valse woorden. Woorden vol waanzin

Kwade tongen bestookten ons.

(De vijand die ons niet eens brood gunt)

Voortekens van nog rampzaliger heersers ...

Wij zeggen:

misschien krijgen ze medelijden met het graan

Despotisme.

Bloedzuigers.

...intussen een Bewind van Apen ...

Bitse vossen gaan van hut tot hut

om belastingen te innen.

Het gespuis dat uit lichtekooien werd geboren

(het hoerengebroad)

heeft het gezag overweldigd.

Maar als dit bewind valt

als de regering van de velen komt

zullen de grote drinkbekers weer van hand tot hand gaan

de brede kommen waaruit wij gemeenschappelijk eten

dan breekt de Katun aan

de Katun van de Boom des Levens

Ik zie generaals al achter tralies

gemuilband

Wij tekenen de gebeurtenissen op in het Boek

voor de komende generaties

De dichters, wij

die het volk beschermen met woorden.

De profetieën zullen jullie verwarren

als jullie ze misprijzen.

Een Geweldloze Katun

Onbewolkte hemels boven de Maïsvelden van het volk

... terwijl de honing wordt binnengehaald ...

Dan wordt onze hut herbouwd in al haar pracht

Omzoomd met woorden is de weg

omzoomd met woorden de weg die wij moeten volgen.

Bekijk de maan, de bomen in de wildernis

om de dag te kennen

van de nakende machtswisseling.

Hoe zullen onze stelae er dan uitzien?

Tolk te zijn

is mijn taak

Jullie taak (en de mijne)

is herboren te worden

* In de Mayakalender was een katun een periode van 20 tun. Iedere tun telde 360 dagen, zodat een katun iets minder dan twintig jaar duurde. Het einde van een katun werd in de tijd van de klassieke Mayacultuur gevierd met religieuze rituelen en het oprichten van een gedenksteen.

vertaling: **Theo Hermans**

uit: ernesto cardenal, *Mayapán*; *Zes oden aan de Indianen*, 1980, In De Knipscheer B.V.

oorspronkelijke in de uitgave: Ernesto Cardenal, *Homenaje a los indios americanos*, 1969

Even terug in de tijd

'Groetjes van de bouwploeg'

het schooltje in aanbouw

Mede-redactielid Toon kwam onlangs wat oude teksten tegen uit de jaren tachtig. Het bleken nieuwsbrieven van de bouwploeg die in november 1984 naar Matagalpa vertrok om daar een kleuterschool te bouwen. Naar aanleiding daarvan ga ik wroeten in vergeten hoekjes van mijn bergkast. Ik kom allerlei brieven en briefjes tegen, post van 'thuis' die ik in Matagalpa kreeg, tekeningen en gedichtjes van kinderen daar uit de *barrio*. Zo vind ik ook de brief waarin ik lees dat familieleden, vrienden en geïnteresseerden zich konden opgeven om voor vijftien gulden 'wekelijks informatie over de voortgang van de bouw, over Matagalpa en Nicaragua in het algemeen en over korte verslagen van ontmoetingen met mensen daar' te ontvangen. De eerste nieuwsbrief werd nog vanuit Nederland verstuurd, met een introductie van de groep, hoe die tot stand was gekomen en de uiteindelijke namen van de bouwploeg: Frank B., Johan, Ans, Wouter, Willie, Irmgard, Louise, Lian, Marjo, Frank van T., Francisco, Harrie, Will, Lily, Maurice, Gé en ik. De tweede brief zou gepost worden bij aankomst in Managua. Dat is niet gebeurd. De volgende brieven werden door enkele bouwploegleden geschreven, vervolgens door iemand meegenomen naar Nederland of gewoon per post verstuurd. Daar werden ze door iemand (was dat Hans Robbesom, Jan Vugts?) uitgetypt en verspreid onder zo'n 150 geïnteresseerden. Onderstaande nieuwsbrief is geschreven op 29 november 1984, op 30 november vanuit Managua meegenomen naar Nederland en door de abonnees ontvangen op 8 december. Een recordtijd in het pre-modem tijdperk. De tweede nieuwsbrief werd geschreven op 2 december en lag op 15 december bij de mensen in de bus. Iets trager, maar voor toen nog altijd snel.

Marian

Matagalpa 29/11/1984

Queridos Amigos,

Om te beginnen toch nog maar even naar Tilburg. We waren beduusd van het overweldigende afscheid op het station. Iedereen was er wat stilletjes van in de trein naar Den Bosch. Toch waren we ook opgelucht, eindelijk was het dan zo ver. Er viel een hele last van ons af; al dat geregeld, het gedonder met de sociale dienst enz.

De reis was lang en vermoeiend. We hebben met nogal wat tegenstellingen kennisgemaakt. De 'Gründlichkeit' van de Oost-Duitsers tegenover de chaotische Cubanen. Verder stonden we ineens in de sneeuw op New-Foundland (0°C) en zo'n 8 uur later in de avondhitte van Havana (24°C).

Te moe om nog maar enigszins aan het sjouwen van bagage te denken - laat staan de daad werkelijk uit te voeren - hoopten we op een snelle bus en een behoorlijk hotel. De bus was snel, het hotel boven verwachting. Een luxe waarvan we helaas maar vijf uur konden genieten, want we hadden het einddoel van onze reis nog niet bereikt. Om vijf uur zou de wekker weer rinkelen voor de laatste etappe.

In Managua viel de hitte als een warme wollen deken om ons heen. Buiten het vliegveld wachtten Rob Wieten, Diane, Riné en Adri van het Nicaragua-komitee ons op. Met een vrachtwagen werden we naar Matagalpa gebracht; achterin de laadklep, met z'n zeventienen en alle bagage. Twee uur rijden en butsen later kwam Matagalpa in zicht.

De eerste drie dagen zouden we in de stad verblijven in het 'casa comunal indigena', een soort gemeenschapshuis dat in 1981 door de Novib aan de stad Matagalpa is geschonken. Toen we daar aankwamen stond de eerste van een reeks borden bruine bonen met rijst op ons te wachten. Deze nationale lekkernij fietste er voor de eerste keer goed in bij de meesten van ons. Vergaderingen en besprekingen achtervolgen ons - waar is Dré om te notuleren?

De burgemeester en het hoofd van Walter Mendoza - de wijk waar we komen te wonen -, Don Leonardo, kwamen ons de eerste avond al begroeten. Na een algemeen praatje gingen we met z'n allen aan de borrel.

Het leven is hier 's avonds om half 10, 10 uur, voorbij. Dan is het doodstil in de stad. Bij ons in het gemeenschapshuis echter niet: 's avonds laat werd er nog doorgepimpeld.

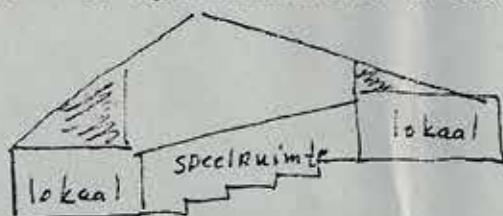
Donderdagmiddag zijn we naar de barrio, Walter Mendoza, gegaan. Daar werden we verwacht om kennis te maken met de gezinnen waar we de komende 6 weken zullen overnachten. De wijk ligt tegen een heuvel aangebouwd, en bovenaan heb je een grandioos uitzicht over de stad.

Ieder van ons kreeg een moeder of vader aangewezen en ging met hem of haar naar de woning. Hoe arm het in de wijk is valt eigenlijk niet te beschrijven, je moet het gezien hebben. Varkens en kippen lopen over de paden, soms ook in de huizen. Veel huizen zijn van hout: optrekjes van 4 bij 5 meter die van binnen met karton zijn onderverdeeld in verschillende 'kamers'. Er is geen elektriciteit en geen waterleiding in de wijk. Het zal voor ons allemaal heel erg wennen zijn om te wonen onder zulke omstandigheden. De taalproblemen zijn hierbij zeker niet het onbelangrijkste.

Voor ons begon de 'cultuurshock' waarschijnlijk vanmiddag. Het was ineens echt: geen dia's, foto's of video's meer, we stonden er middenin.

Het terrein waar de school moet komen ziet er uit zoals we dat op dia's gezien hebben. Het is in zoverre genivelleerd dat er een hoogteverschil van twee meter in zit. Hiervoor is de volgende oplossing gevonden: het ene lokaal van de school komt twee meter hoger te liggen dan het andere, het verschil zal in de overdekte speelruimte worden opgevangen door een trapje of zo. Het zijaanzicht ziet er dan zo uit:

(types: ??)

Zaterdag beginnen we. Het zal nog hard aanpoten worden, maar we gaan vol goede moed aan het werk.

na het bezoek aan de wijk zijn we uit eten gegaan. In een restaurant hebben we vis of vlees met aardappelen en zowaar sla en tomaten gegeten. Vooral dit laatste is nogal luxe. De prijs van een krop sla is een gulden of acht, en tomaten zijn niet veel goedkoper. We hebben het ons dus maar goed laten smaken, evenals de koude cervesa (bier)!

Donderdagmiddag, na het bezoek aan de barrio, waren we uitgenodigd voor een voorstelling van de plaatselijke theatergroep. Het stuk begon wat later dan gepland, zoals alles heier trouwens, en werd wreed onderbroken door de priester die vond dat de avondmis moest beginnen. Tenminste, dat dachten wij in eerste instantie. Achteraf bleek het een misverstand te zijn geweest; niks aan de hand dus, al bleef het jammer. De theatergroep speelt kritische stukken, ook kritisch naar de huidige machthebbers, onder het motto "wees kritisch tegenover je kameraden en steun ze in de rug". Het theater is gebaseerd op de eigen ervaring; de spelers gaan niet alleen naar het front om te spelen maar ook om met de plaatselijke bevolking en de militairen te praten. Die ervaringen worden doorgespeeld aan de verschillende afdelingen van de junta, en eventueel gebruikt voor nieuwe stukken. Het zijn dus niet alleen toneelspelers, maar ook een soort ideologische sociaal-kulturele werkers.

Na het toneelstuk gingen we naar het Centro Popular de Cultura, waar we 4 microfoons met standaards overhandigden; eindelijk van die dingen af (wat een gesjouw!). De microfoons waren een gift van Stichting d'n Egelantier, Brijwerk, Pielekepoep, drukkerij Overmorgenklaarzeker en de Fanfare van de Eeuwigdurende Bijstand. De ontvangers waren er erg blij mee, en we kregen een toespraak waarin weer een heel blik gevallen helden werd opengetrokken.

Voor zondag zijn we uitgenodigd voor een uitvoering van het Cubaans kamerkoor (of zoiets) in de plaatselijke bioscoop 'La Perla'.

Tot zover de tweede nieuwsbrief. De volgende zal wat meer informatie gaan gevan over de bouw van de school en de ervaringen in de wijk.

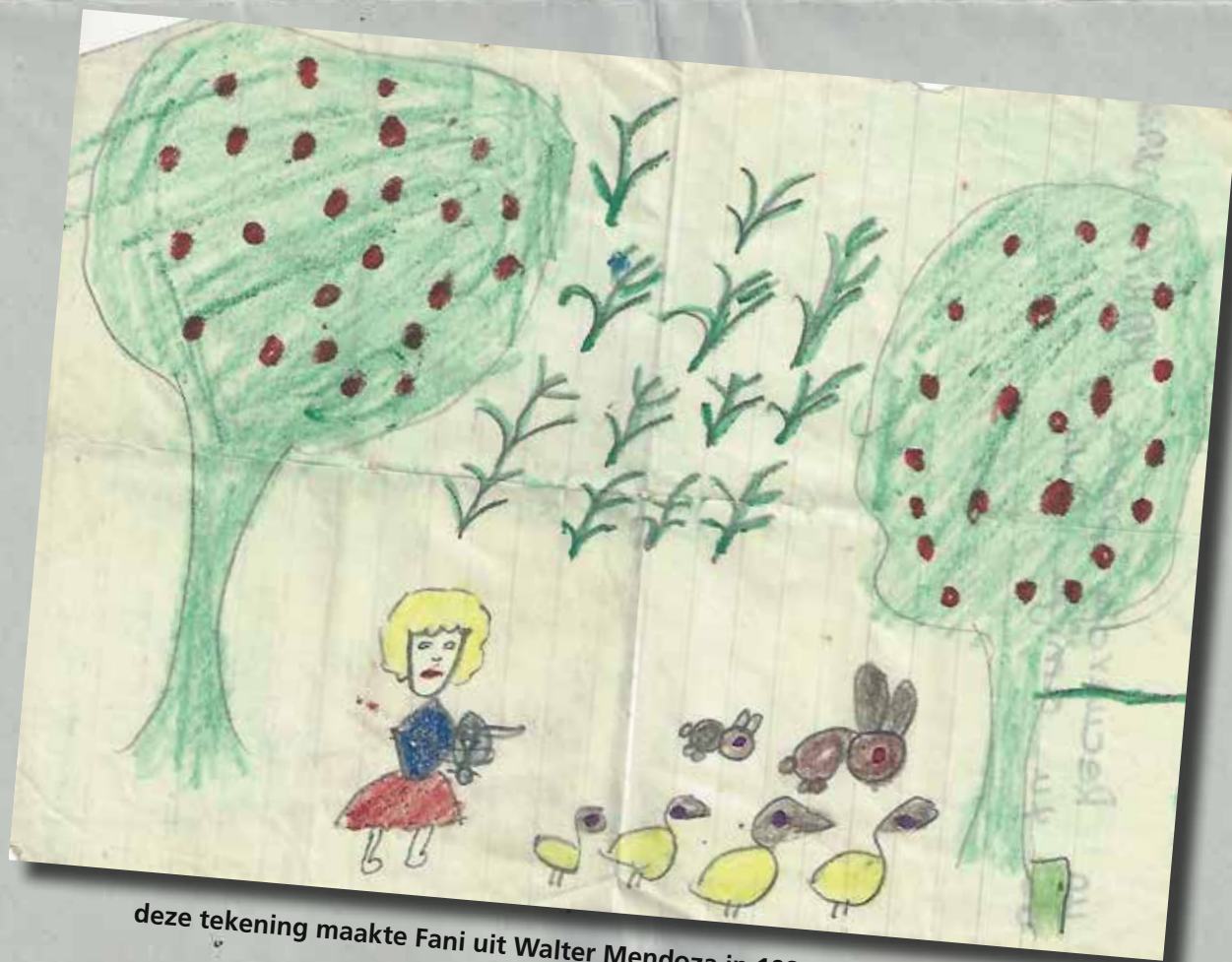
Groetjes van de bouwploeg

Dat was dan de tweede Nieuwsbrief: 30 november vanuit Managua

door 'iemand' meegenomen en gewoon in Holland gepost.

Dinsdag 4 december had de VARA-radio nog telefonisch contact met de ploeg.

Nieuws van het ontwikkelingsfront. Diarree en luizen. Maar de eerste stenen waren inmiddels gelegd.

deze tekening maakte Fani uit Walter Mendoza in 1984 voor mij (Marian)

15/12-2020

Matagalpa, zondag 2 december

Queridos amigos!

Het werk is begonnen en het valt nog mee ook! Ondanks sterk verbrande lichaamsdelen en de eerste ziekteverschijnselen zijn we keihard aan 't werk. Hopelijk zullen vandaag, na twee dagen zwoegen, de funderings sleuven hun voltooiing vinden. Michael is tevreden, en wij niet minder.

Vandaag is het "domingo-rojnero", wat eigenlijk betekent dat het zondag is waarop de Nica's mee zouden helpen op de bouw. Jammer dat er maar 5 Nica's te zien zijn, afgezien van een groep kinderen die van de bouwplaats plegen te maken. Kruiwagens worden botswagen, werkhandschoenen worden bokshandschoenen, en het gewone gereedschap verdwijnt als we er niet constant een oogje op houden. Dit spelen wordt onderbroken door bewonderende blikken als de gringo's zich insmeren tegen de zon of een foto maken van belachelijk rood uitziende gezichten.

Gisteren hebben we onze intrek genomen bij onze gastgezinnen, onze papa's en mama's. Een niet geringe ervaring. De meesten van ons hebben moeite met de taal, en het is dan moeilijk om in je eentje bij je familie te zitten. Bovendien is de wijk wel zó ontstellend arm; we beseffen nu pas hoeveel rijkdommen we bezitten. Onze rugzakken vullen de helft van de kamer waar we verblijven. Toiletzakken zijn een parodie op de onhygiëne van de keukentjes en poepgaten. Er is moeilijk aan water te komen, en als het er is dan is het net afwaswater, waarvan wel met het grootste gemak koffie gezet en fresco's (??? - Hans). Wij signaleren dat op het toilet; ook met het grootste gemak. De mensen hier zijn zo vriendelijk en zo gastvrij dat het moeilijk is een glas slootwater te weigeren; met de grootste tegenzin, maar we werken het naar binnen. lang leve de coca-cola! Ik denk dat de groep daar nog nooit zoveel gedronken heeft als in de afgelopen dagen.

Het valt ook lang niet mee in een brandende zon met een verraderlijke wind zó hard aan te poten. De meesten van ons zijn studenten die vaak alleen met boeken ploeteren, en baanlozen, waarvan we al die verhalen horen.

De armoede hier is onbeschrijflijk. De huizen waarin wij eten en slapen zijn meestal gebouwd van hout, karton en wat plastic. Varkens, kippen, honden en ontzettend veel kinderen kruipen over de vloer en door de straatjes. Overal is het stoffig.

De eerste nacht hier was voor ons allen wennen. Tja, een hangmat of een houten britsje (op Nica-maat: zo'n anderhalve meter) is even wat anders dan een riante bed met matras. En bij al die kinderen zit allicht wel één schreeuwder, en anders wel bij de varkens.

Voor het eerst sinds vele jaren moesten we weer op tijd thuis zijn. na half-tien is het hier uitgestorven, op wat dronken mannen en 'la vigilancia', de (burger)wacht, na. Sommige gastgezinnen gaan al om zeven uur naar bed! Voor ons valt dit niet mee. Ondanks het werk en de zon hebben we er 's avonds nog wel wat behoefte aan om te praten, schrijven, lezen, of/en een pilsje of wat rum te drinken.

Net als het slapen is ook het eten wennen. Sommige moeders van de gastgezinnen doen zo hun best onze "eetlust" te stillen, dat we met heel veel water, koffie en moeite de rijst-bonen-torilla's weg moeten spoelen. Weigeren of maar half opeten is onbeleefd;

20.2

het moet er dus toch van komen.
 De bodega (???) is een huisje waarin we ons gereedschap en wat spullen kwijt kunnen. Tussen de middag eten we hier ook gezamenlijk. Een aantal vrouwen uit de wijk kookt hier voor ons. 's Avonds slapen hier ook twee of drie mensen van ons. Dit wisselen we af. Het dient om te waken over het gereedschap.
 Vandaag waait het verschrikkelijk hard. Zo af en toe regent het ook. We werken hoog op de berg, dus zo'n regenbui zie je van hier uit helemaal aankomen. Een schitterend gezicht, al die wolkenmassa's boven ons. Daartussendoor schijnt de koperen ploert, en als die schijnt doet-ie 't goed: de zonnebrandolie is niet aan te slepen.
 De Nicaraguaanse kinderen vinden 't allemaal: machtig interessant. Ze willen van alles van ons weten. We hebben al hun namen al in het nederlands moeten vertalen, net als de namen van allerlei beesten. Vooral dit laatste leverde voor ons nogal wat problemen op.
 Een aantal mensen uit de wijk komen spontaan met emmers fresco (gevonden!: 'zoete limonade' - Hans) aan, die we ons ondanks de bedenkelijke herkomst toch wel laten smaken.
 Tja, het is allemaal wat overweldigend. De confrontatie met een derdewereldland is groot. De tegenstellingen tussen ons en deze mensen stapelen zich op. Dit niet alleen wat betreft bezit, hoewel dit wel het duidelijkste is, maar ook de mentaliteit van de mensen, heele veel cultuurverschillen, etc.
 We denken nog vaak terug aan het "acculturatie"-spel dat we op een van de laatste avonden in Tilburg speelden. Alles is anders! Goed, dat was het weer.

Adios, hasta pronto!

Will, Frank, Marianne, Gé, Harrie,
 Willie, Lian, Irmgard, Louise,
 Mayo, Johan, Wouter, Frank, Ans,
 Francisco, Maurice en Lily.

59

ontvangen en getypt: 13-12-'84.

een tekening voor mij (Marian) van een van mijn 'broertjes' van destijds, Hildebrando Zeledón

Agenda (onder voorbehoud)

• Zondag 6 september Rozenactie Tilburg Ten Miles

Ze zijn niet weg te denken bij de Tilburg Ten Miles: onze prachtige rozen! Je bepaalt zelf wat je er voor wilt geven en je kunt jouw loper er blij mee maken. De opbrengst gaat naar koffieboeren in Matagalpa.

Wil je ook rozen aan de man/vrouw brengen? Mail ons dan op stedenband@tilburg-matagalpa.nl

• Zondag 27 september Koffiegroep op Dwalerij

Met een kraam vol koffie-info staan wij op de Dwalerij in het Tilburgse Dwaalgebied (Noordstraat en Nieuwlandstraat). Van harte welkom!

Activiteiten liggen stil

Bijna al onze activiteiten liggen in verband met de coronacrisis stil. Die activiteiten vinden immers plaats op scholen en tijdens evenementen in de stad. Houd onze website in de gaten voor de meest actuele berichten <https://www.tilburg-matagalpa.nl/actueel/agenda> of kijk op onze facebookpagina bij evenementen.

Wij hopen later dit jaar weer op volle kracht vooruit te kunnen! In Matagalpa lopen de meeste projecten wel door. Het virus lijkt in Nicaragua nog nauwelijks aanwezig.

Nieuwe cijfers corona

Het aantal gevallen van corona in Nicaragua is nu rap aan het stijgen. Op 28 mei waren er 354 zieken, 35 mensen waren tot dan toe aan het virus overleden. Vergeleken met andere landen in Latijns-Amerika is dat weinig (zie afbeelding), maar het is niet te controleren of de cijfers kloppen. Kijk op onze website voor de laatste gegevens.

Vernieuwde website

Sinds enige tijd is de geheel vernieuwde website van de Stedenband in de lucht! Neem een kijkje: <https://www.tilburg-matagalpa.nl>

Een verrassende kruiwagen voor Matagalpa?

Een trouwe sympathisant van de Stedenband, Ruud van Wagenberg, is ontwerper van originele karretjes, wagentjes en andere rijdende voorwerpen. Toen Ruud jaren geleden in Matagalpa was, ontwierp hij al een bijzondere kar op het terrein van Edismat, voor trouwe ¡Cómo No!-lezers geen onbekend Matagalpees bedrijf. Een creatief ontwerp, dat zonder meer. De bruikbaarheid liet het toen echter afweten. Nu -jaren later- is Ruud uit betrokkenheid weer aan het ontwerpen gegaan, ditmaal betreft het een houten kruiwagen voor met name vrouwen.

Vernuftig en -naar hij zelf zegt- eenvoudig te maken met behulp van een werktekening. Met een paar boortjes, schroefjes, spijkers en een hamer kom je al ver. Op de foto's zie je het prototype. De vraag is wel: gaan de vrouwen uit Matagalpa zo'n kruiwagen gebruiken? Ruud is optimistisch. Toon

Melania Trump, Amaya Coppens en Mike Pompeo tijdens de uitreiking van de Woman of Courage Award
foto: internet

Amaya Coppens naar het Witte Huis

De Belgisch-Nicaraguaanse activiste Amaya Coppens kreeg op 4 maart in het Witte Huis de Woman of Courage Award uitgereikt door first lady Melania Trump. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Mike Pompeo had Amaya samen met elf andere moedige vrouwen verkozen tot International Woman of Courage. De award gaat naar vrouwen die blijk hebben gegeven van leiderschap, moed, vindingrijkheid en bereidheid om zich op te offeren voor anderen.

Amaya Coppens is reeds anderhalf jaar hét gezicht van het protest tegen het volgens haar dictatoriale regime van president Daniel Ortega. Als boegbeeld van dat verzet werd ze lange tijd opgesloten in een beruchte gevangenis en ging ze ook in hongerstaking. Na een eerste vrijlating werd ze opnieuw gearresteerd. Maar haar strijd ging onverminderd voort. Sinds eind december is ze terug op vrije voeten en werd ze ook al bekroond tot de markantste persoonlijkheid in Latijns-Amerika.

Ruud aan het werk
foto's: Toon Oomen

detail van de kruiwagen

een van de bij FUMDEC aangesloten vrouwen verkoopt maïs
foto: Peer Brok